

Megalakult a Tisza-völgyi Műhely

A szőke folyó megszelídítése

A Tisza Részvízgyűjtő Tanács kezdeményezésére, a Tisza-völgy fenntartható fejlődésének előmozdítása érdekében szolnoki központtal március 30-án megalakult a Tisza-völgyi Műhely, amely ernyőszervezetként biztosít fórumot a térségért tenni akarók számára. Az együttműködés megerősítését a konferencia záróaktusaként egy közös Tisza-nyilatkozat aláírásával pecsételték meg a résztvevők.

Fotó: MTI

■ Háfra Mátyás
osztályvezető (Közikövizig)

A konferenciára 65 szakmai szervezet regisztrált. A meghívott vendégeket és a szervezetek delegáltjait Lovas Attila, a Tisza Részvízgyűjtő Vízgazdálkodási Tanács elnöke üdvözölte, és ünnepélyesen megnyitotta a tanácskozási konferenciát, majd Túróczi Imre, a Szolnoki Főisko-

la rektora – a rendezvény házigazdája – köszöntötte a meghívottakat. Mint hangsúlyozta: Szolnoknak mint a Tisza fővárosának és a Tisza mentén lévő településeknek nagy szükségük van felsőfokú végzettségű szakemberekre, akik magabiztos tudásukkal hozzájárulnak a – közelmúltból is jól ismert – töltekorona-közeli vagy azt meghaladó árvízszintekből adódó feladatok kezeléséhez. Ennek ér-

dekében a Szolnoki Főiskola – a bajai Eötvös József Főiskola oktatóinak segítségével – ár- és belvízvédelmi szakmérnök-képzést indít 2011 szeptemberétől. Várhatóan két éven belül az intézményben elindulhat a vízgazdálkodási szakmérnökök képzése is. (Köszöntőt mondott Kovács Sándor, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés elnöke, és Szalay Ferenc, Szolnok polgármestere. Mindketten hangsú-

lyozták a honi vízgyűjtő szakma felkészültségét, a problémák kezelésére a régiós összefogás és a Tisza-völgyi Műhely fontosságát.)

A tanácskozáson Barsiné Pataky Etelka, a Duna-stratégia kormánybiztosa elmondta: az Európai Unió soros elnökeként a magyar kormány számára kiemelkedő fontossággal bír a Duna-stratégia, valamint az abban megfogalmazott célok megvaló-

sulásának támogatása a résztvevő 14 ország együttműködésében. Ennek a nagyszabású programnak fontos része a Tisza vízgyűjtőjének kiemelt kezelése. Határozott és értékes tudás áll rendelkezésre a Tisza-vidék problémáinak megoldására – emelte ki a kormánybiztos. Hozzátette: az EU Duna-régióra kialakított stratégiájának integráns eleme a Tisza vízgyűjtő területe, s ez alapot teremthet arra, hogy kiemelt figyelmet kapjon az uniós fejlesztésekben a Tisza-vidék is. A kormánybiztos értékelése szerint a következő lépés egy makroregionális keretek között létrejövő Tisza-bizottság, aktív magyar közreműködéssel.

Az elmúlt években elmaradt fejlesztések komoly gazdasági következményekkel járhatnak a jövőben – húzta alá Láng István, a Vidékfejlesztési Minisztérium Vízkár-elhárítási Főosztályának vezetője. Szerinte a hosszú távú fenntarthatóságra kell törekedni a vízgazdálkodásban is, s ebben a Tisza-völgyi Műhelynek kiemelkedő szerepe lehet, hiszen összefogja azt a szakértői közösséget, amely már sokat tett a térség versenyképességének növelésében. Dr. Józsa János, a Budapesti Műszaki Egyetem tanácskezelője a folyók hordalékmozgásának modellezésével, a tudományterület fejlődésével, az általuk használt módszer alkalmazásával és eredményeivel ismertette meg a meghívottakat. Dr. Kovács Sándor, a Közikövizig Hidrológiai és Modellezési Osztály vezetője a Tisza vízrajzi adottságait, az árvízvízszintek emelkedésének okait ismertette, valamint bemutatta a folyó vízrendszerére felépített hidrodinamikai modellt. Dr. Nagy Sándor Alex, a Debreceni Egyetem tanszékvezetője beszámolt a Ti-

sza Klaszter tudományos egyesület megalakulásáról, melynek feladata egy komplex nemzeti ökológiai programcsomag kidolgozása, melynek keretében elvégzik a Tisza teljes ökológiai állapotfelmérését.

Szolnoknak alapvető koordinációs szerepe van a Tisza-völgyben folytatott vízgazdálkodásban, illetve térségi fejlesztésekre van szükség: részint a vízhiány-víz-többlet megfelelő és biztonságos teremtő rendezésére, másrészt pedig a kiváló adottságokat kihasználva a turizmus fellendítésére – vélekedett dr. Ligetvári Ferenc, az MTA kutatója.

Az előadásokat követően Barsiné Pataky Etelka felolvasta a Tisza-nyilatkozatot, amelyet a jelenlevők aláírásukkal egyhangúan fogadtak el. A Tisza-völgyi Műhely alapítói között szerepel a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés, Szolnok polgármestere, a BME, a Debreceni Egyetem, a Szent István Egyetem, a Szolnoki Főiskola, vízügyi és környezetvédelmi felügyelőségek, a vízügyi igazgatóságok, nemzeti parkok, a Magyar Hidrológiai Társaság, a Global Water Partnership, az MTA Tisza-kutató Osztálya, a Tisza-vízgyűjtő Programrégió Önkormányzati Társulása, a Szövetség az Élő Tiszáért, a Körös Klub, a Tisza Klub, továbbá mérnöki kamarák, katasztrófavédelmi szervek és vízgazdálkodási társulatok.

Tisza-nyilatkozat

A Kárpát-medencében a Tisza-völgy vízföldrajzi szempontból különleges helyet foglal el. A Tisza a Duna vízrendszerének legjelentősebb mellékfolyója és egyúttal legnagyobb részvízgyűjtője. Szerbia területén a Dunába ömlő Tisza vizének 90%-a

átfolyik hazánkon, melynek döntő része Szlovákia, Ukrajna és Románia területéről származik. Magyarország vízgazdálkodási és vízminőségi problémáinak túlnyomó része a Tiszához köthető. A Tisza vízgyűjtője egységes vízrendszert alkot, vízgyűjtő területe több ország területén helyezkedik el, így elengedhetetlen, hogy a vízgazdálkodási problémákra közös és hatékony válaszokat dolgozzunk ki. Ezért a problémák megoldása is csak egységes rendszerben lehetséges. A széttagoltság miatt keletkezett érdekeltkülönbségek kezelését összehangban az EU előírásaival és megfelelő a szubsidiaritás elvének, az érintett országok és szereplők felelősségteljes együttműködésével a vízgyűjtőn belül kell megoldani.

Kiemelt jelentősége miatt a Tisza-vízgyűjtő – mint részvízgyűjtő – integrált vízgazdálkodásával a Duna-védelmi Nemzetközi Bizottságon (ICPDR) belül önálló Tisza-csoport foglalkozik, és a Duna-medence vízgyűjtő-gazdálkodási tervében is önálló egységként jelenik meg. Az integrált Tisza-vízgyűjtő-gazdálkodási terv a vízkeretirányelv szempontrendszerén túlmutatva – az öt érintett ország számára fontos – vízkár-elhárítási szempontokkal és a vízminőség és vízmennyiség integrált kezelésével kiegészítve készült el. A terv megvalósításának koordinálása, felügyelete, a párhuzamoságok kiszűrése és a szinergiák erősítése fontos feladat. Mind ezen feladatok eredményes ellátása érdekében szükséges a vízkeretirányelvvel kapcsolatos kutatási igényeket, és a feladatokat végrehajtó közép- és felsőfokú végzettségű szakemberek határokon átnyúló Tisza-völgy-tudatosságának kialakításához szükséges ismeretanyagát.

További célkitűzés a Duna-stratégiaiban megfogalmazott célok megvalósulásának támogatása a Tisza vízgyűjtőjén, a víz mennyiségi és minőségi kérdéseinek integrált kezelése, javaslatok kidolgozása a klímaváltozás hatásainak mérséklésére.

A Tisza-völgy fenntartható fejlődését elősegítve a Tisza Részvízgyűjtő Vízgazdálkodási Tanács egy ernyőszervezet létrehozás-

sát kezdeményezte, amely fórumot biztosít a Tisza-völgyért tenni akarók számára. E céllal a mai napon, Szolnok központtal megalakult a Tisza-völgyi Műhely. A Tisza-völgyi Műhely egy nyitott koordinációs fórum, melynek tagjai saját szakterületük képviselőivel adják meg a rendszer kereteit.

A Tisza-völgyi Műhely alapítójának közös célja továbbá, hogy támogatásukkal elősegítsék a Tisza-egyezmény megalkotását a vízgyűjtő országai között, benne a Tisza-vízgyűjtő Bizottság létrejöttét. A bizottság megalakulásával többszintű és széles spektrumú kapcsolatrendszer és adathálózat alakulhatna ki a Tisza vízgyűjtőjén. A konzultációs és koordinációs szervezet országai együttműködésének a Tisza vízgazdálkodási, hidrológiai egyensúlyának biztosítása és természeti értékeinek védelme érdekében. A bizottság a vízkeretirányelv és az árvízi irányelv rendelkezései és célkitűzései figyelembevételével nemzetközi szintű ajánlásokat, stratégiákat dolgozna ki a Tiszára és mellékfolyóira vonatkozóan. Körvonalazná az ehhez szükséges feltáró kutatási igényeket, és a feladatokat végrehajtó közép- és felsőfokú végzettségű szakemberek határokon átnyúló Tisza-völgy-tudatosságának kialakításához szükséges ismeretanyagát.

További célkitűzés a Duna-stratégiaiban megfogalmazott célok megvalósulásának támogatása a Tisza vízgyűjtőjén, a víz mennyiségi és minőségi kérdéseinek integrált kezelése, javaslatok kidolgozása a klímaváltozás hatásainak mérséklésére.

A Tisza-völgyi Műhely alapítói vállalják a Tisza-vízgyűjtő Bizottság létrejöttét utáni szakmai és támogató háttér biztosítását.

A SZOLNOKI TISZA-NYILATKOZAT ALÁÍRÓI:

Barsiné Pataky Etelka (a Duna-stratégia kormánybiztosa) Szalay Ferenc (Szolnok polgármestere) Kovács Sándor (a JNSZ Megyei Közgyűlés elnöke) dr. Józsa János (BME) dr. Nagy Sándor Alex (Debreceni Egyetem) dr. Ligetvári Ferenc (Szent István Egyetem) dr. Túróczi Imre (Szolnoki Főiskola) dr. Ijjas István (Magyar Hidrológiai Társaság) dr. Szilávik Lajos (Eötvös József Főiskola) Reich Gyula (GWP) dr. Bíró Tibor (Károly Róbert Főiskola) dr. Fekete István (Nyíregyházi Főiskola) dr. G. Tóth László (MTA BLKI) Lovas Attila (Tisza Részvízgyűjtő Vízgazdálkodási Tanács) Balogh Péter (Szövetség az Élő Tiszáért) Molnár Béla (Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság) Göncz Annamária (VÁM) Rácz Attila (Tiszamenti Regionális Vízművek) Magyar Péterné (Víz- és Csatornaművek Koncessziós Zrt.) Egri Sándor (Kárpátok-Tisza Nemzetközi Fejlesztési Egyesület) Kertészné Bokor Zsuzsanna (Szolnoki Városfejlesztő Zrt.) dr. Domokos Tamás (Körös Klub) Tóth Miklós (Felső-Tisza Alapítvány) Ártim László (Norda Nonprofit Kft.) Varsa Endre (Ekospektrum) Konyhás István (Terepszemle Stúdió) dr. Hamar József (Tisza Klub) Rung Attila (Békés Megyei MK) Marjas Kornél (JNSZ Megyei MK) dr. Tóth Ferenc (BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság) Kóthy László (Vituki) Almádi János (Hevesi Kistérség Többcélú Társulás) Estokné Csete Olga (Szolnoki Kistérség Többcélú Társulás) Pusztai András (Mezőtúr-Tiszazugi Vízgazdálkodási Társulat)

Bozán Csaba (Hálászati és Öntözési Kutatóintézet) Gugolya Imre (JNSZ Megyei Kormányhivatal) Berettyán Gábor (SzSzB Megyei Kormányhivatal) dr. Borsos Béla (Borsos Consulting) Tóth Tibor (Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság) Pócsik Attila (Pest Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság) Sárándi István (BAZ Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság) Hegedűs Gábor (Tisza-tavi Sporthorgász Kft.) Kiss-Parciv Péter (REC Magyarország) Rózsa Sándor (Aggteleki Nemzeti Park) Olajos Péter (Hortobágyi Nemzeti Park) Duska József (Bükk Nemzeti Park) Sipos Ferenc (Kiskunsági Nemzeti Park) dr. Kopácsi Éva (Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség) Kocsis Gáborné (Felső-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség) Kónya Károly (Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség) Kelemen Béla (Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség) Bak Sándor (Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság) Rácz Miklós (Észak-magyarországi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság) Szilágyi Attila (Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság) dr. Dobi László (Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság) Bodnár Gáspár (Felső-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság) Törjék Károly (Tiszántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság) Lovas Attila (Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság)